

به نام خدا

برنامه ریزی تحصیلی

مؤلف :

نوید رئیسی حشنگ

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه : رئیسی حشنگ، نوید، ۱۳۷۰
عنوان و نام پدیدآور : برنامه ریزی تحصیلی / مولف نوید رئیسی حشنگ.
مشخصات نشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری : ۱۰۰ ص.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۴۵۲-۱
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
موضوع : برنامه ریزی تحصیلی
رده بندی کنگره : PN۲۱۵۶
رده بندی دیویی : ۸۰۹/۲۱۶
شماره کتابشناسی ملی : ۹۴۹۳۸۶۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

نام کتاب : برنامه ریزی تحصیلی
مولف : نوید رئیسی حشنگ
ناشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ : ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ : اول - ۱۴۰۳
چاپ : زبرجد
قیمت : ۱۰۰۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان :
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۴۵۲-۱
تلفن مرکز پخش : ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

تقدیم به

بوسه با دستای پدرم

به او که نمی دانم از بزرگی اش بگویم یا

مردانگی، سخاوت، سکوت، مهربانی و...

پدرم راه تمام زندگیست

پدرم دلخوشی همیشگیست

و

مادر عزیز تر از جانم

مادرم هستی من ز هستی توست تا هستی و هستم دارم دوست.

غمگسار جادوانی مادر است

چشم سار مهربانی مادر است

فهرست

۹.....	مقدمه مولف
۱۱.....	فصل اول : مقدمه ای بر چيستی برنامه و برنامه ریزی
۱۲.....	تعريف برنامه
۱۲.....	تعريف برنامه ریزی
۱۲.....	تعريف برنامه درسی
۱۳.....	برنامه ریزی درسی:
۱۳.....	برنامه ریزی آموزشی
۱۴.....	تعريف هدف
۱۴.....	محتوای برنامه درسی
۱۵.....	روش
۱۵.....	ارزشیابی
۱۹.....	فصل دوم : اصول و مبانی برنامه ریزی درسی و تحصیلی
۲۰.....	تعاریف
۲۰.....	انواع برنامه درسی
۲۲.....	مقایسه برنامه ریزی آموزشی و برنامه ریزی درسی
۲۲.....	برنامه ریزی آموزشی

۲۳	برنامه ریزی درسی
۲۳	تعریف طراحی
۲۳	تفاوت بین طراحی و برنامه ریزی
۲۵	مدلهای برنامه ریزی درسی
۲۵	تکنیکی علمی - غیر تکنیکی
۲۷	فلسفه رایج در دو روش تکنیکی (علمی) - غیر تکنیکی
۲۸	توانایی جمع آوری، سازماندهی و تفسیر حقایق مورد نیاز
۲۹	اصول هدف نویسی از نظر بابیت
۳۰	مراحل تهیه برنامه درسی از دیدگاه چارترز (غیر تکنیکی)
۳۱	مدل تایلر (تکنیکی)
۳۲	چهار اصل اساسی در مدل تایلر
۳۳	مدل تایلر و ارزشیابی
۳۳	مدل تبا (تکنیکی)
۳۴	مراحل برنامه ریزی درسی تبا
۳۶	مدل سیلور و الکساندر (تکنیکی)
۳۸	انتخاب محتوا
۳۸	نقد و بررسی مدل ها

به طور کلی مدل برنامه‌ریزی درسی چند ویژگی باید داشته باشد: ۴۲

مدل پیشنهادی برنامه تحصیلی ۴۳

فصل سوم: برنامه ریزی تحصیلی دانش آموزان ابتدایی تا متوسطه ۴۵

چگونه برنامه ریزی کنیم؟ ۴۶

تعیین اهداف ۴۷

تهیه لیست رفتارها: ۴۸

تهیه برنامه برای وقت‌های مرده: ۵۲

اجرای برنامه ۵۲

ارزیابی از روند پیشرفت برنامه: ۵۳

ویژگیهای یک برنامه خوب: ۵۳

عوامل مخل برنامه ۵۶

علل بی رغبتی به برنامه ریزی ۵۷

تصور منفی از برنامه ریزی: ۵۸

تجربه منفی از برنامه ریزی ۵۸

مشارطه , مراقبه و محاسبه در برنامه ریزی ۶۰

فصل چهارم: چگونگی برنامه ریزی درسی برای دانش آموزان

کنکوری ۶۲

۶۴	دلایل و ضرورت برنامه ریزی
۶۶	چگونه برنامه ریزی کنیم؟
۶۹	اهمیت برنامه ریزی در فصل امتحان
۷۱	اضطراب امتحان
۷۱	علل اضطراب امتحان
۷۵	واژه‌شناسی آموزشی
۷۶	اصول مطالعه و یادگیری
۷۷	نکات مهم برای بهبود مطالعه
۸۱	نکات کاربردی برای امتحان
۸۶	فصل پنجم: برنامه ریزی تحصیلی برای دانشجویان
۸۹	چگونه برنامه ریزی کنیم؟
۹۹	کتاب نامه

مقدمه مولف

مطالعه بخش مهمی از موفقیت تحصیلی است. اما گاهی اوقات پیدا کردن وقت کافی برای مطالعه، سخت به نظر می‌رسد. مخصوصاً خواندن بخش‌هایی که به مرور بیشتری نیاز دارند. یکی از راه‌های مطمئن برای موفقیت در مطالعه، داشتن یک برنامه ریزی درسی منسجم است. یک برنامه‌ی درسی مناسب می‌تواند راه‌گشا باشد، حتی اگر انجامش خیلی از آن چیزی که ما فکر می‌کنیم سخت‌تر به نظر برسد. شما نه‌تنها باید بر اساس اولویت مطالب برنامه‌ریزی کنید، بلکه باید آن‌قدر هوشمندانه عمل کنید که از مسئولیت‌های دیگران در قبال خانواده و دوستان غافل نشوید و در ضمن لازم نباشد سرگرمی‌هایتان را کنار بگذارید. در نهایت با کمی فکر و کمی فعالیت بیشتر، هیچ مشکلی برای انجام یک برنامه‌ریزی درسی مناسب و رسیدن به همه‌ی اهداف تحصیلی خود نخواهید داشت. با این کتاب همراه باشید تا گام به گام یاد بگیریم چگونه برنامه ریزی درسی کنیم و با صرف انرژی مناسب و وقت کافی، به تمام اهداف مطالعاتی خود برسیم. در فصل‌های ابتدایی مفاهیم پایه و اصولی برنامه ریزی را بیان کرده ایم و سپس رفته رفته تمامی روش‌های نوین برنامه ریزی را بیان کرده ایم که تمامی مخاطبین کتاب اعم از دانش‌آموز و یا دانشجو یا حتی افرادی که می‌خواهند برنامه روزانه خود و یا مطالعه آزاد را بنویسند، بتوانند با آن خوب بگیرند.

فصل اول :

مقدمه ای بر چيستی برنامه و برنامه ریزی

تعریف برنامه

واژه برنامه بیش از هر چیز مفهوم تفکر، محاسبه و پیش بینی را در خود نهفته دارد.

تعریف برنامه ریزی

۱ - برنامه ریزی عبارت است از تصمیم گیری در مورد این که چه کارهایی باید انجام گیرد.

۲ - برنامه ریزی عبارتست از تعیین هدف و یافتن یا پیش بینی کردن راه تحقق آن.

۳ - برنامه ریزی عبارتست از از تصور و طراحی وضعیت مطلوب در پاینده ویافتن و پیش بینی کردن راه و وسایلی که رسیدن به آن را فراهم کند.

تعریف برنامه درسی

اصطلاح برنامه درسی به منظورهای گوناگونی به کار برده شده است از جمله بعنوان برنامه ای برای یک موضوع درسی خاص در یک پایه تحصیلی مشخص، در طول یک دوره تحصیلی، یا به عنوان برنامه موضوعهای مختلف درسی در طول یک دوره تحصیلی. برنامه درسی محصول برنامه ریزی درسی است.

امروزه مفهوم برنامه درسی وسیع تر از تهیه و تدوین رئوس مطالب درسی است و آن عبارت است از پیش بینی کلیه فعالیتهایی است که دانش آموز تحت

رهبری و هدایت معلم در مدرسه (وگاهی خارج از آن) برای رسیدن به هدفهای مشخص باید انجام گیرد.

دال (۱۹۶۴): برنامه درسی تمام تجاربی است که تحت راهنمایی و هدایت مدرسه به دانش آموزان ارائه می گردد.

اسکیلک (۱۹۹۱): برنامه درسی در حقیقت نوعی نقشه یا چارت تجارب است که از طریق آن از دانش آموزان انتظار می رود که مطالب کارآمد آن را بیاموزند و در موقعیت های واقعی زندگی مورد استفاده قرار دهند.

برنامه ریزی درسی curriculum planning یا curriculum development :

شامل سازماندهی یک سلسله فعالیتهای یاد دهی و یادگیری به منظور ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار یادگیرنده ها و ارزشیابی میزان تحقق این تغییرات است. بنابراین فرایند برنامه ریزی درسی شامل سازماندهی فعالیت ها و ارزشیابی می باشد و هدف آن ایجاد تغییرات مطلوب و محور آن یادگیرنده است.

برنامه ریزی آموزشی

اما از نظر فیلیپ کومز، کارشناس برجسته یونسکو، برنامه ریزی آموزشی ((کاربرد تجزیه و تحلیل منطقی در آموزش و پرورش به منظور افزایش کارایی)) است. یعنی کار برنامه ریز آموزشی، تحلیل نظام دار و منطقی مسائل و مشکلات آنی و آتی آموزش و پرورش و تلاش به منظور حل ای ن مشکلات

است. این اقدام نهایتاً بهره‌وری و کارآیی نظام آموزشی را افزایش خواهد داد و محور آن نظام آموزشی تلقی می‌شود. برنامه ریزی آموزشی را می‌توان ((سازماندهی یا اصلاح فعالیت‌ها، تجهیز منابع و امکانات آموزشی برای تحقق بهتر اهداف آموزشی)) تعریف نمود.

۲) جایگاه عناصر برنامه درسی (هدف، محتوا، روش، ارزشیابی، معلم، شاگرد، جامعه و فضای آموزشی) از لحاظ برنامه ریزی آموزشی تحلیل بررسی و نقد کنید؟

تعریف هدف

هدف رویایی است با ضرب‌العجل زمانی در واقع هدف مفهومی است که مقصد، مسیر و برنامه رسیدن به مقصد را معنی می‌دهد.

محتوای برنامه درسی

اصطلاح محتوای برنامه درسی نه تنها به قسمت‌ها و قطعه‌های سازمان یافته‌ای که به گونه‌ای منظم یک رشته علمی را تشکیل می‌دهد اطلاق می‌شود، بلکه شامل وقایع و پدیده‌هایی که به نحوی با رشته‌های مختلف علمی ارتباط دارند نیز هست» (لوی، ترجمه فریده مشایخ، ۱۳۸۰ ص ۴۴).

روش

روش عبارت از: مجموعه شیوه‌ها و تدابیری است که برای شناخت حقیقت و برکناری از خطا به کار می‌رود. به‌طور دقیق‌تر روش به سه چیز اطلاق می‌شود:

- مجموعه راه‌هایی که انسان را به کشف مجهولات و حل مشکلات هدایت می‌کند.

- مجموعه قواعدی که هنگام بررسی و پژوهش واقعیات باید به کار رود تا آدمی از خطا مصون ماند و به حقیقت برسد.

- مجموعه ابزار یا وسایل و یا تکنیک‌هایی که انسان را در طی این مسیر از مجهولات به طرف معلومات یاری می‌کند.

ارزشیابی

ارزشیابی یکی از مهمترین مراحل تنظیم برنامه های درسی است. «فرایند ارزشیابی اساساً فرایند تعیین میزان تحقق هدفهای آموزش و پرورش به طور واقعی از طریق برنامه های درسی و آموزش است، و از آنجایی که هدفهای آموزش و پرورش، در واقع، بیانگر تغییراتی هستند که در رفتارهای انسان به وجود می آیند. به عبارت روشن تر، چون غرض نهایی از تدوین هدف ها، ایجاد تغییرات مطلوب در الگوهای رفتاری دانش آموزان می باشد، بنابراین ارزشیابی نیز عبارت خواهد بود از فرایند میزان تغییرات در رفتارهایی که واقعاً صورت گرفته شود» (تایلر، ترجمه علی تقی پورظهیر، ۱۳۸۱ ص ۱۲۵).